

NOVELLIX

LÄRARHAND-
LEDNING TILL
SNÖBLANDAT
REGN AV STIG
DAGERMAN
CARL-JOHAN
MARKSTEDT

Lärrarhandledning till
Snöblandat regn av Stig Dagerman

Carl-Johan Markstedt

www.novellix.se

© Carl-Johan Markstedt 2016

Introduktion

INGÅNG. Skapa förståelse och väck förväntningar på novellen genom att studera titeln, baksidestexten och författarpresentationen.

- **TITELN.** Vilka tankar väcker titeln?
- **BAKSIDESTEXTEN.** Baksidestexten är ett kortare utdrag ur novellen. Vad är det som sker i utdraget? Vem handlar det om? Vilka frågor väcker utdraget?
- **FÖRFATTARPRESENTATIONEN.** På omslagets insida finns en presentation om Stig Dagerman. Hur beskrivs han? I vilka olika genrer skrev han? Vad sägs om hans politiska engagemang? När publicerades *Snöblandat regn*?
- **DINA FÖRVÄNTNINGAR.** Vad verkar *Snöblandat regn* handla om? Vad hoppas du att läsningen ska ge dig?

ÖVERGRIPANDE TEMA — FAMILJ. Vilka tankar och känslor väcker ordet "familj" hos dig? Vilka ingår i en familj? Vad är skillnaden på familj och släkt? Hur skulle det vara att bo tillsammans med äldre familjemedlemmar, som man gjorde förr i tiden?

Samtala om texten

GREPPA HANDLINGEN

1. Vad handlar novellen om? Gör en kort sammanfattning.

TITEL

2. Vad berättar titeln om innehållet? Passar titeln till novellen?

TID OCH MILJÖ

3. Under hur lång tid sträcker sig handlingen?

4. Var utspelar sig novellen? Hur skildras denna miljö och hur är det att leva där?

5. Hur märks det att novellen utspelar sig i en annan tid? Vad har förändrats sedan dess? Vad är sig likt?

PERSONER

6. Beskriv Arne. Hur är han som person och hur ser hans liv ut? Vad uppfyller hans tankar? Vilka problem har han?

7. Hur är de andra familjemedlemmarna? Vad har de för relation till varandra? Vilka spänningar verkar finnas mellan dem?

8. Vilken samhällsklass tillhör familjen och hur märks det?

HÄNDELSEFÖRLOPP OCH CENTRALA IDÉER

9. Hur är stämningen inför faster Majas besök?

10. Först planerar de en fest för Maja, sedan "blir det bara pannkaka av allt ihopa". Varför?

11. Arne kommer på Sigrid och Alvar som har gömt sig i stallslidret. Hur reagerar Arne, och varför blir Sigrid så arg?

12. Vad händer egentligen med morfar innan Maja kommer? Hur förändras han?

13. Hur reagerar faster Maja när hon kliver in i köket? Vad tror du att hon tänker och känner?

14. Varför gråter Maja i slutet av novellen? Varför gråter Arne?

15. Vilken bild ger novellen av barnens vardag och villkor på den tiden?

16. ”Jag skall aldrig glömma den här dan”, tänker Arne. Vilket av allt det händer under dagen tror du han kommer att minnas särskilt starkt? Varför just det?

FORM

17. Vad har novellen för berättarperspektiv?

18. Beskriv novellens uppbyggnad: Hur inleds den? Vad är det som driver handlingen framåt? Finns det någon vändpunkt? Hur slutar novellen?

19. Hur använder författaren vädret för att skildra och förstärka stämningen i novellen? Vad kan det snöblandade regnet tänkas symbolisera?

BUDSKAP

20. Har novellen ett budskap? Hur lyder det i så fall?

EGNA TANKAR

21. Vad tror du kommer att hända efter novellen slutar?

22. Vad tycker du om novellen? Var det något som du särskilt fastnade för? Varför?

Ordförklaringar

blastr (s. 3) – skala bort blad från till exempel morötter

stallslider (s. 3) – ett skjul eller en uthusbyggnad av trä, där man förvarade redskap, vagnar, ved, foder etc.

hackelse (s. 4) – halm skuret i korta längder

agnarna (s. 6) – fröskal

sta (s. 8) – borta, iväg

Skrivuppgifter

DAGBOKSINLÄGG. ”En främmande dam med hårda sminkade linjer i ansiktet”. Så framstår fastern från Amerika för Arne och de andra, när hon kliver in i köket. Men hur upplever Maja det? Vad tänker och känner hon när hon återser sin bror efter tjugo år, och ser de andra släktingarna som väntar på henne? Skriv en eller ett par sidor i Majas dagbok, där hon beskriver sin dag: bilresan, hur hon kommer fram till stugan, vad som händer när hon kliver in i köket, hur hon och Arne sitter tillsammans i slutet.

KRÖNIKA. I stugan där Arne växer upp bor mamma, morbror, morfar och, tills alldeles nyligen, mormor. Hur verkar det vara att bo tillsammans, flera generationer, under samma tak? Hur ser gemenskapen ut? Vilka slitningar finns? Vilka för- och nackdelar kan du se med att bo nära eller rent av tillsammans med äldre släktingar? Skriv en krönika på temat. Utgå från novellen och dina egna tankar.

MITT TIPS. Ett ungdomsmagasin vill trycka en klassisk novell i sin tidning. Du har precis läst Snöblandat regn och bestämmer dig för att rekommendera den. Skriv ett brev till tidningens redaktion och berätta om novellen (handling, miljö, personer etc.) och förklara varför du tror att novellen passar dagens

unga. Vilka tankar och frågor väcker novellen? Vad gör den intressant och angelägen?

NOVELLANALYS. Gör en textnära analys av novellen där du både tittar på innehållet och formen. Utgå från "Samtala om texten"-frågorna när du gör din analys, men skriv en sammanhängande text där du väver samman dina svar.

Om jag får bestämma

Låt eleverna samla sina intryck av läsningen genom att laborera med novellens omslag och titel. Här är några förslag på uppgifter.

EN NY TITEL. Ge novellen en ny titel. Förklara varför din nya titel passar så bra till novellen, så som du läser och uppfattar den.

ETT NYTT OSMLAG. Gör ett förslag på ett nytt omslag. Teckna, måla eller gör ett collage. Du bestämmer själv om du vill utgå från stämningen i berättelsen, en central scen eller den övergripande handlingen när du gör ditt omslag.

EN NY BAKSIDESTEXT. På bokens baksida finns ett kort utdrag ur novellen. Välj ett eget utdrag på fem sex meningar som du tycker fungerar som baksidestext.

Temaläsning

Snöblandat regn fungerar utmärkt att läsa tillsammans med någon eller några av de andra svenska klassikerna som Novellix ger ut. Här är förslag på övergripande uppgifter där eleverna får jämföra två eller flera noveller.

TEMA UPPVÄXT OCH BARNDOM. Även novellerna *Snigeln och flickan* och *Fjäderbrevet* skildrar huvudpersonernas uppväxt. Hur skiljer sig de olika barnens världar åt? Vilka attribut/beskrivningar i novellerna pekar på olika uppväxtvillkor?

Jämför karaktären Arne i *Snöblandat regn* med berättarjaget i *Fjäderbrevet*. Vilka likheter och olikheter finns det? Hur är barnens relation med sina släktingar?